

BEHEERPLAN GLADHEIDSBESTRIJDING 2015 - 2019

3-9-2015

Inhoud

1. Inleiding	- 2 -
2. Algemeen	- 3 -
3. Wet- en regelgeving	- 4 -
4. Organisatie gladheidsbestrijding	- 5 -
5. Financiën	- 6 -
6. Registratie en evaluatie	- 6 -
7. Communicatie	- 6 -

1. Inleiding

De gemeente is beheerder van een groot deel van de openbare wegen in de gemeente. In het algemeen rust op de gemeente de plicht ervoor te zorgen dat een openbare weg in goede en veilige staat verkeert (Wegenwet).

Gladheidsbestrijding valt onder deze zorgplicht. In juridische zin is het belangrijk om te weten dat het hierbij gaat om een zogenaamde inspanningsverplichting en niet om een resultaatverplichting. Om optimaal in te kunnen spelen op deze zorgplicht wordt de gladheidsbestrijding uitgevoerd volgens een vooraf opgesteld en vastgesteld gladheidsbestrijdingsplan.

Voor een gedegen aanpak van de gladheidsbestrijding is een beheerplan onontbeerlijk. Bij het opstellen hiervan wordt een zorgvuldige afweging gemaakt tussen de wensen en behoeften van de weggebruiker en de (on)mogelijkheden van de inzet van mensen en middelen. Net als bij andere door de overheid te leveren collectieve diensten, geldt dat de aanbieder keuzes maakt over de inrichting van de dienst en de mate van service of te leveren kwaliteit. De klant, in dit geval de weggebruiker, heeft hier slechts indirect invloed op.

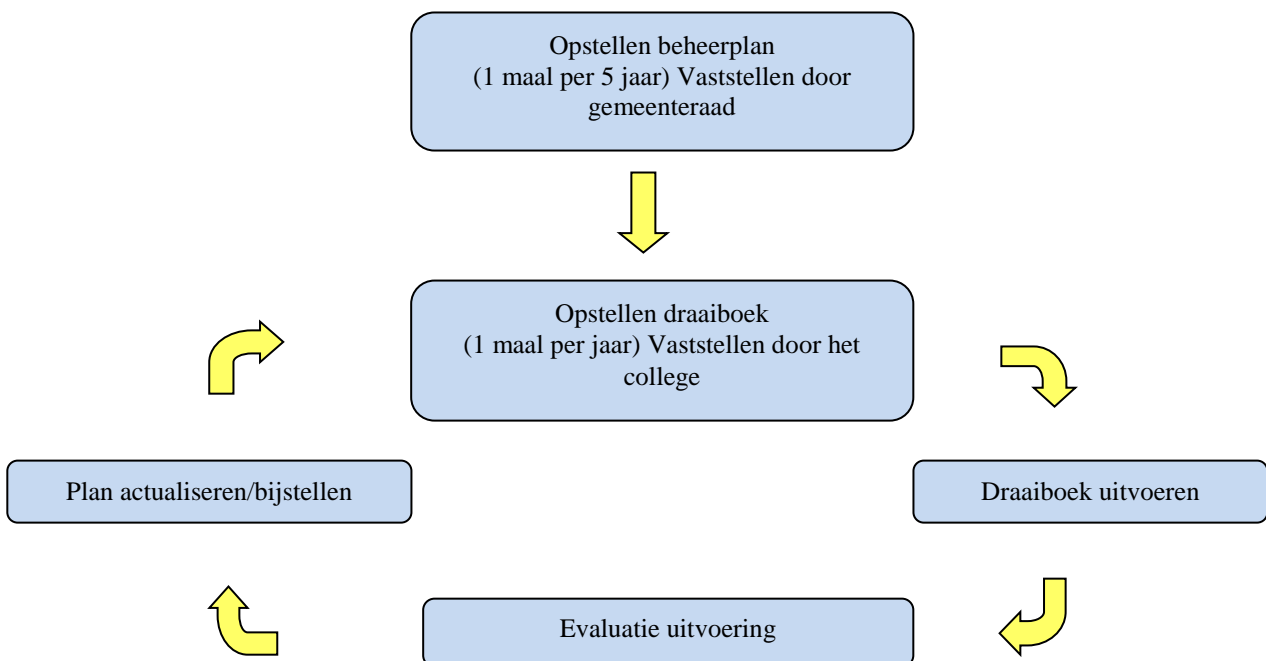
In dit beheerplan zijn de algemene uitgangspunten bij de gladheidsbestrijding opgenomen, conform de "Leidraad gladheidsbestrijding" van de CROW (publicatie 236). Deze leidraad presenteert een integrale visie op de gladheidsbestrijding. Hierin staat de weggebruiker centraal.

Het beheerplan geldt voor een periode van 5 jaar en wordt door het college vastgesteld. Het draaiboek wordt jaarlijks door het college vastgesteld. Het beheerplan en het draaiboek vormen samen het gladheidsbestrijdingsplan.

2. Algemeen

Ieder jaar staan de gemeenten klaar om de gemeentelijke wegen en fietspaden sneeuw- en ijsvrij te houden. Voor een adequate gladheidsbestrijding moeten prioriteiten worden gesteld.

Het opstellen en onderhouden van het gladheidsbestrijdingsplan wordt beschreven aan de hand van onderstaande processtappen. Deze geven aan dat de gladheidsbestrijding een dynamisch proces is. De algemene uitgangspunten staan in het beheerplan. Het draaiboek maakt voor elk winterseizoen inzichtelijk wie op welk moment met de uitvoering is belast. Door na het winterseizoen te evalueren en bij te stellen wordt het draaiboek steeds verbeterd.

3. Wet- en regelgeving

In Nederland is de gladheidsbestrijding een verantwoordelijkheid van de wegbeheerder. Afhankelijk van het type weg kunnen dit Rijkswaterstaat, provincies, waterschappen en gemeenten zijn. Al deze partijen hanteren hun eigen beleid voor de gladheidsbestrijding en gaan op verschillende wijzen te werk. Dit komt de overzichtelijkheid voor de weggebruiker niet altijd ten goede. Daarom is een goede afstemming van de gladheidsbestrijding gewenst.

Daarnaast worden wegbeheerders steeds vaker verantwoordelijk gesteld voor geleden schade. Gedupeerden zoeken steeds vaker de gerechtelijke weg om wegbeheerders aansprakelijk te stellen. Naar verwachting zal deze juridificering van de maatschappij verder toenemen. Alleen al om die reden is het gewenst dat de gladheidsbestrijding planmatig wordt aangepakt, zodat de wegbeheerder zich zo nodig kan verantwoorden voor de wel en niet getroffen maatregelen.

De wijze waarop "het product gladheidsbestrijding" vorm krijgt, wordt voornamelijk bepaald door de wettelijke kaders waarbinnen het moet worden uitgevoerd. Zo is de zorgplicht van de wegbeheerder voor het in goede en veilige staat verkeren van de wegen vastgesteld in de Wegenwet. Bij de invulling van deze taak heeft de beheerder ook te maken met Arbo-technische aspecten en met de consequenties voor het milieu als gevolg van het gebruik van dooimiddelen.

Juridisch kader

De wegbeheerder is op grond van artikel 15 e.v. van de Wegenwet verantwoordelijk voor het onderhoud van de weg. Als hij niet voldoet aan deze verantwoordelijkheid, met schade bij weggebruikers als gevolg, kan hij voor die schade aansprakelijk worden gehouden. Er moet dan wel voldaan worden aan de voorwaarden voor aansprakelijkheidsstelling. Hier zal niet bij elk ongeval sprake van zijn.

De aansprakelijkheid van de wegbeheerder kan op twee gronden worden gebaseerd. Allereerst is de verantwoordelijkheid voor gebreken aan de weg en de weguitrusting, zoals opgenomen in artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek. Dit artikel regelt echter niet de mogelijke verantwoordelijkheid van de wegbeheerder voor zaken en substanties die niet op het wegdek thuis horen, zoals zand en olie, maar ook sneeuw, ijzel of rijp. De mogelijke aansprakelijkheid voor ongevallen door zaken op het wegdek dient beoordeeld te worden op basis van artikel 6:162 BW.

Een belangrijk punt bij aansprakelijkheidsstelling is de vraag of er sprake is van verwijtbaarheid van de wegbeheerder. De bewijslast voor het aantonen van verwijtbaarheid ligt in beginsel bij de eisende partij. Vanwege de voorzienbaarheid van het fenomeen gladheid zal de wegbeheerder wel moeten aantonen dat op structurele wijze aan de zorgplicht is voldaan.

De middelen die de beheerder hiervoor kan aanwenden zijn:

- een gladheidsbestrijdingsplan dat is gepubliceerd;
- een gladheidsmeldsystematiek (bijvoorbeeld een contract met een weerbureau, een eigen gladheidsstelsel of door middel van eigen waarnemingen);
- een goede administratie van tijden en gereden routes;
- het voorhanden hebben van goed materieel;
- consistentie in beleid en uitvoering.

4. Organisatie gladheidsbestrijding

Vanaf 1 mei 2015 zijn de teams Openbare Werken van de gemeenten Meppel en Westerveld samengevoegd en vormen nu samen het team Openbare Ruimte. Dit beheerplan Gladheidsbestrijding is een resultaat van deze samenwerking.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op basis van welke informatie er besloten wordt tot het bestrijden van gladheid.

Piketdienst

De gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd door het personeel van de buitendienst. Om voorbereid te zijn voor gladheidsbestrijding is het noodzakelijk dat de medewerkers van de buitendienst in de winterperiode een piketdienst draaien zodat ze weten wanneer ze beschikbaar moeten zijn voor gladheidsbestrijding. Dit brengt beperkingen met zich mee voor de medewerkers (aanwezigheidsplicht) maar hier staat een vergoeding tegenover.

Melding

Om tijdig te kunnen strooien is het van belang om ruim van te voren te weten of een strooiactie nodig is. Om dit te kunnen beoordelen is een contract afgesloten met Meteo-Consult. Dit bedrijf doet weersvoorspellingen voor de komende uren en tevens een lange termijnverwachting. Wanneer binnen 4-5 uur gladheid verwacht wordt, wordt de coördinator rechtstreeks ingelicht om de organisatie ter hand te nemen.

Meetpunten

In het beheergebied staan vier meetpunten waarbij zowel de temperatuur van het wegdek wordt gemeten, als de aanwezigheid van restzout op het wegdek. Deze gegevens komen automatisch binnen bij de dienstdoende coördinator. Op basis van de gegevens van Meteo-consult, in combinatie met de gegevens van de meetpunten in de gemeente zelf, kan een verantwoord besluit genomen worden om wel of niet over te gaan tot een uitruk.

Registratiesysteem

In geval de gemeente aansprakelijk gesteld wordt voor schade, is het van belang dat de gemeente kan aantonen dat volgens het gladheidsbestrijdingsplan is gewerkt. Om die reden zijn de auto's uitgerust met een registratiesysteem zodat kan worden nagegaan waar de strooiers zijn geweest.

Met bovenstaande maatregelen is sprake van een organisatie die kan voorzien in een doelmatige bestrijding van voorkomende gladheid in de gemeenten.

Integrale visie

Een integrale visie is van belang zodat de verschillende wegbeheerders dezelfde uitgangspunten hanteren. Voorkomen moet worden dat het strooibeleid wijzigt indien een gedeelte van de weg onder een andere beheerder valt.

Bij een integrale visie is het van belang dat:

- de veiligheid van de weggebruiker voorop staat;
- gladheidspreventie, daar waar noodzakelijk, voor curatieve gladheidsbestrijding gaat.

Om dit te bewerkstelligen wordt jaarlijks met de wegbeheerders van de omliggende gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat overlegd en worden de strooiroutes op elkaar afgestemd.

5. Financiën

De lasten van gladheidsbestrijding zijn opgenomen in de programmabegroting. Deze lasten bestaan uit:

- Aankoop wegezout (gebaseerd op gemiddelde van afgelopen 3 jaar)
- Abonnement en onderhoud meetpunten
- Data- en telecommunicatie
- Kapitaallasten materieel gladheidsbestrijding
- Doorbelasting wagenpark en materieel
- Inzet uren eigen dienst, inclusief piketregeling.

De kapitaallasten materieel gladheidsbestrijding hebben betrekking op wagenpark, strooiers en schuivers.

Jaarlijks wordt bij de Perspectiefnota een afweging gemaakt voor vervanging van dit materieel en aansluitend wordt dit verwerkt in de investeringsplanning van de programmabegroting.

6. Registratie en evaluatie

Registratie

Een goede registratie van de kerngegevens van de uitvoering gladheidsbestrijding is belangrijk uit het oogpunt van verantwoording en als basis voor de evaluatie na het seizoen. Ingeval van eventuele juridische procedures is het zaak dat de beheerder met deze kerngegevens kan aantonen hoe de gladheidsbestrijding is uitgevoerd. Ook als er wordt besloten niet te strooien, dienen de gegevens daarvoor zorgvuldig te worden vastgelegd. Deze gegevens kunnen van belang zijn voor de verantwoording als een claim wordt ingediend. Daarnaast bieden de gegevens de basis voor de managementinformatie die gebruikt wordt om de uitvoering te optimaliseren.

Evaluatie

De laatste stap in het cyclische proces van planvorming en uitvoering is de evaluatie van de werkzaamheden op het gebied van de gladheidsbestrijding. De evaluatie zal over het algemeen aan het eind van het strooiseizoen plaatsvinden. Tussentijdse relevante tekortkomingen dienen zo spoedig mogelijk te worden verholpen.

De evaluatie wordt schriftelijk vastgelegd en verbeterpunten worden in het eerstvolgende draaiboek verwerkt.

7. Communicatie

Voor zowel betrokkenen binnen de organisatie als voor weggebruikers is het van belang dat informatie over de gladheidsbestrijding tijdig en efficiënt wordt overgebracht.

Interne communicatie

Intern dient het communicatietraject ten behoeve van de gladheidsbestrijding op heldere wijze zijn vastgelegd. Iedereen moet weten, wat in geval van gladheid van hem wordt verwacht. Hiervoor dient onder andere het draaiboek. De dienstdoende gladheidscoördinator fungeert hierbij als spin in het web. Hij is verantwoordelijk voor de uitvoering en onderhoudt de contacten met schouwers, het weerbureau, andere wegbeheerders en de eigen medewerkers gladheidsbestrijding

Externe Communicatie

Inwoners en bedrijven binnen het beheersgebied dienen te worden geïnformeerd over de wijze waarop de gladheid wordt besteden. Op deze wijze kunnen vragen en klachten worden voorkomen

De informatie die minimaal verstrekt moeten worden betreft:

- de strooiroute en de prioriteitsvolgorde;
- algemene informatie die van belang zijn voor de inwoners (bijvoorbeeld waar alleen curatief gestrooid wordt);
- de mogelijkheid om vragen te stellen of klachten in te dienen.

De middelen die voor deze informatieoverdracht worden aangewend zijn:

- internet;
- huis aan huisbladen;
- Twitter (bij start uitruk).

Daarnaast wordt het Draaiboek gladheidsbestrijding verspreid onder de buurgemeenten en de provincie Drenthe.